

Družbeno računovodstvo in poročanje kot ogrodje za družbeno, okoljsko in ekonomsko poročanje

Pogosto preberemo, da podjetništvo zaznamujeta dobiček in služenje denarja medtem, ko se neprofitne organizacije (NPO) bolj ukvarjajo z ljudmi in osebnim razvojem. Toda, posel je in prizadevanje NPO, da bi vsakemu človeku prizanesli novo vlogo v družbi s tem, da NPO morajo biti finančno odgovorne in ustvarjati dovolj denarja za lastno preživetje. Večinoma NPO imajo jasne socialne, okoljske, ekonomske in tu pa tam kulturne cilje, ki jih je treba doseči dokler ne postanejo finančno vzdržni.

Družbeno računovodstvo in poročanje omogoča neprofitnim organizacijam izgradnjo in obstoj procesa nadziranja dokumentacije in razvoj sistema poročanja kot procesa ter možnost popolne ocene lastnih družbenih, okoljskih in ekonomskih vplivov, poročilo o učinkih ter pripravo načrtov o izboljšanju teh učinkov. Skozi procese Družbenega računovodstva in poročanja ta lahko razumejo svoj vpliv na celotno družbo in koristnike ter vzpostavijo večjo odgovornost z udeležbo svojih ključnih deležnikov. Na ta način lahko potrdijo svoje vrednote ter izboljšajo lastne dosežke.

Družbeno računovodstvu ni zunanje vrednotenje. Prej nam pomaga identificirati lastne vrednote ter socialne, okoljske in ekonomske cilje ter nam omogoči, da prevzamemo popolno odgovornosti za njihovo doseganje, vključujoč posvetovanje s ključnimi deležniki. Družbeno računovodstvo in poročanje vzpostavlja proces, ki organizacijam omogoča merjenje kako smo uspešni pri doseganju osnovnih ciljev in kako lahko živimo s svojimi vrednotami. Natančno opisuje kaj je organizacija sprejela kot vrednote ter kako doseči te cilje ter nam omogoča, da predstavimo svoje dosežke in drugi zainteresirani javnosti. To nam na koncu omogoči, da se predstavimo na celovit način.

Zakaj bi to sploh počeli?

Neprofitne organizacije lahko uveljavijo Družbeno računovodstvo in poročanje kot sistem zaradi naslednjih razlogov:

- ✓ da dokažejo svojo korist za ljudi, družbeno in/ali okoljsko ter istočasno izboljšajo lastne učinke;
- ✓ da natančno, odkrito in pošteno poročajo o svojih dosežkih;
- ✓ da omogočijo deležnikom, da s svojim vedenjem močno vplivajo na politike organizacije;
- ✓ da pokažejo podpornikom kaj je organizacija sprejela in ne samo to, da se bori za preživetje,
- ✓ da predstavi podatke ob finančnem poročilu, ki pove da je organizacija drugačna od navadnih podjetij,
- ✓ da organizaciji omogoči boljše samokontrolo ter upravlja s svojimi nalogami na bolj učinkovit način,
- ✓ da doseže boljše razumevanje bistva vrednot in ciljev organizacije,
- ✓ da spodbudi bolj odprto in pošteno notranjo in zunanjo oceno,

Načela Družbenega računovodstva in poročanja:

Proces Družbenega računovodstva in poročanja vsebuje trije pomembne korake ter začetni pripravljalni korak. Vsi koraki so vredni truda in se na koncu vse skupaj zelo izplača. Vse trije korake je treba narediti, da bi na koncu pripravili popolno poročilo.

Proces se opira na naslednja načela:

- ✓ Družbeno poročilo mora odražati mnenje znatnega števila ljudi (ključnih deležnikov), ki vplivajo (ali bi morali vplivati) na organizacijo in vidijo delovanje organizacijo z različnih stališč.
- ✓ Družbeno računovodstvo treba pokriti vse aktivnosti organizacije (mora biti izčrpno in vsestransko).
- ✓ Organizacija mora biti usposobljena primerjati svoje učinke s drugimi podobnimi organizacijami. (primerjalno)
- ✓ Mora biti del rednega procesa organizacije in ne enkratno početje. Mora biti vtakano v redno delo. (redno)
- ✓ Družbeno poročilo mora biti preverljivo s strani širše javnosti ali strokovno priznanega revizorja. (preverljivo)
- ✓ Ugotovitve sprejetega poročila je treba naokrog razširjati ter spodbuditi razpravo. (sporočanje)

Pripravljalni korak: Na začetku se je treba seznaniti in razumeti vse trije korake. Zavedati se vseh načel; preučiti pretekla poročila in pridobljene izkušnje; omogočiti in povabiti k sodelovanju ključne deležnike; priskrbeti informacije iz vseh virov ter omogočiti uspešno vodenje procesa. Potrebno je prevzeti popolnoma jasno odgovornost in obveznost za pripravo. Na koncu pripravljalnega koraka se organizacija mora zavedati celotne poti ter vsebine poročila. Kot ko se pripravljamo za daljšo pot, zelo pomembno je poznati naslov in biti dobro pripravljen.

Prvi korak: Načrtovanje: Razjasnite poslanstvo, cilje in aktivnosti organizacije tako kot vrednote, ki ste jih sprejeli in jih zagovarjate. Identificirajte in analizirajte svoje deležnike. Ta naloga je zelo pomembna, ker razkriva bistvo vaše organizacije – kaj se dogaja, zakaj in kako se dogaja, kdo to dela in za koga. Ko končate s tem korakom lahko nadaljujete naprej.

Drugi korak: Priprava: Določite področje in obseg procesa družbenega računovodstva /poročila – na kaj se boste osredotočili in v katerem času. Vzpostavite sistem knjigovodstva - proces rutinskega zbiranja informacij o delovanju organizacije v povezavi z družbenimi cilji, ki vam bo pomagal pri pripravi poročila o vaših učinkih ob vaših vrednotah in ciljih. Sistem knjigovodstva spremlja kvantitativne in kvalitativne in mu je treba dodati rezultate posvetov z deležniki, za to izkoristite nekatero od posvetovalnih orodij. Informacije je treba zbrati in analizirati ter dodati k početju vodstva organizacije. Ko boste dokončali drugi korak lahko nadaljujete naprej.

Tretji korak: Poročanje in presojanje: Preskrbite vse kvalitativne in kvalitativne informacije skupaj, ter jih podajte in razložite kot osnutek vsem deležnikom. Kot da bi naredili nepristransko revizijo, ki dokazuje resničnost, da je poročilo pošteno in objektivno ter da se v vaši organizaciji vse dogaja prav tako kako ste zapisali. Ko boste vsi skupaj zadovoljni z vsebino in obliko, sprejmite izjavo o poročilu. Potrjeno družbeno poročilo javno objavite ter naredite krajši povzetek kako bi o tem informirali in svoje deležnike.

Sprejeto družbeno poročilo bo jasno pokazalo kaj je vaša organizacija dosegla, koliko je to stalo in koliko deležnikov je v to bilo vključenih.

Glede na te ugotovitve lahko:

- ✓ popravite (ali celo spremenite) zastavljene cilje ter ocenite ali so še vedno primerni,
- ✓ pretehtate kaj bi lahko še drugega počeli,
- ✓ pripravite nove cilje za naslednje leto,
- ✓ popravite zbrane informacije in se prepričate, da so še vedno primerne in uporabne,
- ✓ sprožite razpravo z deležniki o doseženih rezultatih,
- ✓ prepričate in sebe in druge, da lahko organizacija zagovarja sama sebe,

Dodatek za na konec:

Lahko se vam zdi, da priprava Družbenega poročila zahteva nekaj dodatnega dela posebej, če ste prepričani da vaša organizacija opravlja dobro in koristno delo. Vendar morate se zavedati tega, da vse povsod imate hudo in resno konkurenco, posebej pri podpornikih in zbiranju denarnih resursov. Zaradi tega vse organizacije ves čas prikazujejo in *dokazujejo* svoje vrednote. In one ves čas poskušajo *izboljšati* svojo učinkovitost. Družbeno računovodstvo in poročanje vas vodi v procese vseživljenjskega učenja in s tem k izboljšanju vaše notranje moči. Kot orodje ni samo primerno za vaše financerje in donatorje ampak tudi za vaše zaposlene, vaše uporabnike, partnerje ter širšo javnost. Predvsem pa pripada sami organizaciji, pomaga, da bi si več zaupali, je pomemben del socialne ekonomije in socialnega podjetništva in se je izkazalo vrednega svojih vrednot, dosežkov in ciljev ter v dobro celotne skupnosti.

Preizkusite in izboljšajte svoje delovanje!

Če ne bo šlo obrnite se za pomoč!

Društvo za razvoj socialnih programov in socialnega podjetništva

**Vojkova cesta 18
1000 Ljubljana**

tel. 01/2317 017

**E-pošta: info@dspcenter.si
Spletna stran: www.dspcenter.si**